

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Назва дисципліни	Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі міжнародної класифікації функціонування)
Освітня програма	Фізична терапія
Компонент освітньої програми	Обов'язковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Мова викладання	українська
Викладач	Антонюк-Кисіль Володимир Миколайович, доктор медичних наук, професор кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії
CV викладача на сайті кафедри	https://kbft.rshu.edu.ua/
E-mail викладача:	volodymyr.antonyuk_kisil@rshu.edu.ua
Консультації	<i>Очні консультації:</i> розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій <i>Он лайн-консультації:</i> розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).

Мета та завдання навчальної дисципліни

МКФ – це багатоцільова класифікація, призначена для використання в різних дисциплінах і областях.

Її специфічні цілі можна звести до наступного:

- ✓ забезпечити наукову основу для розуміння та вивчення показників здоров'я та пов'язаних зі здоров'ям станів, наслідків та факторів, що їх визначають;
- ✓ запровадити загальну мову для опису показників здоров'я та станів, пов'язаних зі здоров'ям з метою покращення спілкування між різними користувачами, такими як працівники охорони здоров'я, наукові працівники, адміністратори та громадськість, у тому числі люди з обмеженнями життєдіяльності;
- ✓ забезпечити порівняння інформації по країнах, сферах медико-санітарної допомоги, службах та в часі;
- ✓ забезпечити інформаційні системи охорони здоров'я систематизованими схемами кодування.

Зазначені цілі є взаємопов'язаними, оскільки потреба у МКФ та її використання вимагають побудови конструктивної та практичної системи, яка може бути використана різними споживачами політики охорони здоров'я, при забезпеченні контролю якості та оцінювання ефективності в різних культурах.

Застосування МКФ

З часу публікації МКПФВ в якості пробної версії в 1980 році, вона використовувалася для різних цілей, зокрема:

- як статистичний інструмент – при зборі та реєстрації даних (наприклад, при проведенні популяційних досліджень та моніторингів або в інформаційних системах управління);
- як інструмент дослідження – для оцінювання результатів, якості життя або факторів навколишнього середовища;
- як клінічний інструмент – при оцінці потреб, відповідності методів лікування конкретним умовам, оцінки професійної придатності, реабілітації та оцінки результатів;
- як інструмент соціальної політики – при плануванні заходів соціального захисту, систем компенсації та для розробки і реалізації їх політики;
- як навчальний інструмент – при розробці навчальних програм та для підвищення обізнаності і проведення громадських акцій.

Метою курсу є – оволодіння майбутніми професіоналами в галузі охорони здоров'я знаннями уніфікованої і стандартизованої мови та критеріїв для опису стану здоров'я пацієнта/клієнта.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня повинен

знати:

- ✓ МКФ для опису обмеження життєдіяльності пацієнта з різними захворюваннями;
- ✓ код МКФ;
- ✓ реабілітаційні заходи відповідно до коду МКФ;

вміти:

- ✓ застосовувати МКФ для опису обмеження життєдіяльності пацієнта з різними захворюваннями;
- ✓ розшифрувати код МКФ;
- ✓ добирати реабілітаційні заходи відповідно до коду МКФ;

здатен продемонструвати:

- теоретичні знання у різних специфічних ситуаціях, що виникають під час освітнього процесу та професійної діяльності;
- здатність до розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблем, що виникають під час професійної діяльності);
- здатність до самостійного удосконалення знань та розуміння специфічних особливостей своєї професійної спеціалізації та цінності своєї професії;

володіти навичками:

- ефективно застосовувати теоретичні професійні знання у практичній діяльності;
- використовувати навчальне обладнання, технічні засоби навчання;

самостійно вирішувати:

- проводити аналіз інформації, приймати обґрунтовані рішення;
- стратегію професійної діяльності.

Класифікація повинна чітко визначати, що вона класифікує: її концепцію, рамки, одиниці класифікації, її організацію, і те, як всі ці елементи структурно взаємопов'язані.

Концепція МКФ. МКФ охоплює всі аспекти здоров'я людини та деякі складові благополуччя, пов'язані з здоров'ям, та описує їх в термінах доменів охорони здоров'я та доменів, пов'язаних зі здоров'ям. 8 Класифікація, залишаючись в межах широкого контексту охорони здоров'я, не охоплює обставини, які не пов'язані зі здоров'ям, наприклад, ті, які викликані соціально-економічними факторами. Наприклад, через свою расову приналежність, стать, релігію або інші соціально-економічні особливості люди можуть мати обмеження при виконанні завдань в їх реально існуючому навколишньому середовищі, але це не буде обмеженням можливості участі, пов'язаним зі здоров'ям, як це визначено в МКФ.

Існує широко розповсюджена хибна думка, що МКФ стосується лише людей з обмеженнями життєдіяльності; насправді мова йде про всіх людей. Показники здоров'я та показники здоров'я, пов'язані з усіма станами здоров'я, можна описати, за допомогою МКФ. Іншими словами, МКФ має універсальне застосування.

Рамки МКФ. МКФ дає опис ситуацій щодо функціонування людини та його обмежень і служить структурною основою для систематизації цієї інформації. Вона структурує інформацію у виразному, взаємопов'язаному та легко доступному вигляді.

Процес вивчення дисципліни «Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі міжнародної класифікації функціонування (МКФ))» спрямований на формування наступних **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 01. Здатність пояснити потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання

Процес вивчення дисципліни сформульований у термінах **програмних результатів навчання (ПРН)**:

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 07. Вміти трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією

функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 13. Вміти обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. МОДЕЛІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ПОСЛУГ

Тема 1. Загальна характеристика МКФ.

Огляд складових МКФ. Функції організму. Структури організму. Діяльність та участь. Фактори середовища.

Тема 2. Кваліфікатори МКФ, базові набори МКФ. Основні функції організму.

Кваліфікатори МКФ, базові набори МКФ. Психічні функції. Сенсорні функції та біль. Функції голосу та мовлення. Функції серцево-судинної, дихальної, імунної систем та системи крові. Функції травної системи, метаболізму та ендокринної системи. Урогенітальні та репродуктивні функції. Нервово-м'язові, кісткові, рухові функції. Функції шкіри та пов'язаних з нею структур.

Тема 3. Етапи, засоби та методи в системі реабілітаційної допомоги. Навчання та застосування знань.

Моделі командної взаємодії. Основні засоби та методи, що використовуються в процесі реабілітаційних втручань. Основні документи, що регламентують діяльність фізичних терапевтів, ерготерапевтів. Загальні завдання та вимоги.

Тема 4. Модель надання комплексу послуг особам (дітям) з інвалідністю та/або дітям віком до трьох років.

Моделі надання послуг. Моніторинг потреб. Створення банку даних щодо суб'єктів, які надають послуги. Інформаційно-просвітницька та роз'яснювальна діяльність щодо можливостей і умов отримання комплексу послуг. Направлення для отримання послуг Контроль та оцінка якості наданих послуг.

Тема 5. Функціонально-організаційні моделі забезпечення відновного лікування на первинному рівні надання медичної допомоги.

Стратегічний напрямок моделі. Тактичний напрямок моделі. Шість блоків як складова моделі забезпечення відновного лікування. Комплексні проблеми відношення.

Тема 6. Реабілітаційні моделі надання послуг: європейський досвід.

Соціальна політика та реабілітаційна допомога особам з інвалідністю. Інформаційне забезпечення. Спеціалізовані медичні центри. Індивідуальні потреби пацієнта. Конкретні методи реабілітації. Альтернативні групи самодопомоги.

Тема 7. Порівняльна характеристика історично створених моделей реабілітації, базованих на МКФ, обмеження життєдіяльності і здоров'я, а також – на МКБ.

Моделі реабілітації. Міжнародна класифікація функціонування. Міжнародна класифікація хвороб. Порівняльна характеристика.

Змістовий модуль II. МКФ – РІЗНОРІВНЕВІ КЛАСИФІКАЦІЇ

Тема 8. МКФ – однорівнева та дворівневі класифікації.

Однорівнева класифікація: функції організму, структура організму, активність та участь, фактори навколишнього середовища.

Дворівнева класифікація: функції організму (розумові, сенсорні функції та біль, функції голосу та мови, функції серцево-судинної, кровотворної (гематологічної), імунної та респіраторної систем, функції травної, ендокринної систем, метаболізму, уrogenітальні та репродуктивні функції, нейром'язеві, скелетні та пов'язані з рухом функції, функції шкіри та пов'язаних з нею структур); структури організму; активність та участь, фактори навколишнього середовища.

Тема 9. МКФ: детальна класифікація з визначеннями.

Всі категорії в рамках класифікації з їх визначеннями, включеннями та виключеннями: функції організму, структури організму, активність та участь, фактори навколишнього середовища.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ 2001 р. МОЗ України. Київ, 2018. 259 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник для фахівців з фізичної реабілітації / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко, Г. В. Кутакова ; за ред. Л.О. Вакуленко. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. 372 с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація. Київ: Олімпійська література, 2009. 474с.
4. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для здобувачів вищих мед. навч. закладів / В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б. Неханевич [та ін.]: за ред. професора В.В. Абрамова та доцента О.Л. Смирнової. Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. 456 с

Допоміжна література

1. Соколовський В.С., Романова Н.О., Юшковська О.Г. Лікувальна фізкультура. – Одеса, 2015. – 234с.
2. Окамото Гарі. Основи фізичної реабілітації. Львів, 2002. – 294с.
3. Грейда Б.П., Столяр В.А., Валецький Ю.М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2003. – 310с.
4. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та ін. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.
5. Шаповалова В.А., Коршак В.М., Халтагарова В.М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. - К.: Медицина, 2008. - 246с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

1. Основи фізичної реабілітації (загальна характеристика засобів фізичної реабілітації : навч. посіб. / Д. С. Воропаєв, О. О. Єжова. – Суми, 2019. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/7509867>.
2. Міжнародна класифікація функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я [International classification of functioning, limitation of life and health] [Інтернет]. Доступно: http://moz.gov.ua/uploads/2/11374-9898_dn_20181221_2449.pdf
3. https://moz.gov.ua/uploads/2/11374-9898_dn_20181221_2449.pdf
4. Про затвердження перекладу Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків: Наказ МОЗ України від 23.05.2018 № 981 [Інтернет]. Доступно: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MOZ30749.html
5. Про затвердження плану заходів Міністерства охорони здоров'я України з виконання плану заходів із впровадження в Україні Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я та Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків: Наказ МОЗ України від 23 березня 2018 року № 552. Наказ МОЗ України від 23 березня 2018 року № 552: [Інтернет]. Доступно: https://moz.gov.ua/uploads/0/4258-dn_20180323_552_dod.pdf

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання

лабораторних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за ІНДЗ тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

МОДУЛІ							Індивідуальна робота ЗМ 1, ЗМ 2,	Модульні контрольні роботи м/к 1, м/к 2	Підсумкове тестування	Екзамен
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7				
5	5	5	5	5	5	5	5	10	10	40
Разом 100										

T1, T2 ... T 7 – теми змістових модулів

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
	Змістовий модуль 1		
T1	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	3 2	5
T2	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	3 2	5
T3	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	3 2	5
T4	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	3 2	5
T5	Виконання завдань практичних занять Виконання завдань самостійної роботи	3 2	5

	Змістовий модуль 2		
Т1	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
Т2	Виконання завдань практичних занять	3	5
	Виконання завдань самостійної роботи	2	
	Модульний контроль 1	5	5
	Модульний контроль 2	5	5
	ІНДЗ	5	5
	Підсумкове тестування	10	10
	Екзамен	40	40
Разом		100	

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіка освітнього процесу. Перескладання модулів заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами і деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни «Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі міжнародної класифікації функціонування)» (протокол від “24” червня 2025 року № 7).